

FORSVARETS BYGNINGS- OG ETABLISSEMENTSTJENESTE

FORSVAR FOR NATUREN

HEVRING SKYDETERRÆN

NATURA 2000-RESUMÉ AF DRIFTS- OG PLEJEINDSATSEN **2012-2015**

Titel	Hevring Skydeterræn, Natura 2000-resumé af drifts- og plejeindsatsen 2012-2015
Udgivelse	Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. 2012.
Fotos	Michael Sand og Dansk Jagtakademi
Internetversion	Resuméet kan findes i elektronisk format på www.forsvaret.dk/fbe
Layout/produktion	BUCHS AS

INDHOLD

1.	INDLEDNING	4
2.	RESUMÉ FRA TILLÆGGET TIL DRIFTS- OG PLEJEPLANEN	5
3.	FORSVARETS AREALMÆSSIGE ANDEL AF NATURA 2000-OMRÅDERNE	6
4.	FORSVARETS ANDEL AF HABITATNATURTYPER	8
5.	FORSVARETS ANDEL AF ARTER	9
6.	FORSVARETS NATURA 2000-INDSATS	10

1. INDLEDNING

Ca. 60 af Forsvarets arealer, heraf 20 større skyde- og øvelsesområder, indgår i større eller mindre omfang i Natura 2000-netværket. For 18 af disse terræner foreligger der drifts- og plejeplaner. Drifts- og plejeplanerne anvendes som redskab til opfyldelse af Forsvarets forpligtelse til planlægning inden for Natura 2000-områderne og andre aspekter af implementering af international naturbeskyttelseslovgivning. Teknisk sker dette ved, at Forsvaret indarbejder Natura 2000-planlægningen i drifts- og plejeplanerne på lige fod med øvrige formelle forskrifter, hvilket vil ske i forbindelse med den løbende revision af eksisterende drifts- og plejeplaner eller ved udarbejdelse af nye. I tilfælde, hvor der foreligger relativt nye drifts- og plejeplaner, vil Natura 2000-planlægningen sikres gennem tillæg til disse.

Forsvaret har inden for den fastsatte frist meddelt de relevante kommuner beslutningen om selv at udarbejde Natura 2000-planlægningen og har udarbejdet tilsvarende resuméer, som fremsendes til kommunerne. Re-

suméet består af en række kortfattede afsnit, startende med resuméet fra drifts- og plejeplanen eller tillægget hertil. Derefter beskrives Forsvarets andel af de relevante Natura 2000-områder, dels på arealniveau og dels i forhold til naturindhold fordelt på naturtyper og arter. Til slut gives i skemaform en oversigt over målsætning og indsats i forhold til sikring af Natura 2000-værdierne. De operationelle målsætninger omsættes i planen til konkrete aktiviteter. Den samlede drifts- og plejeplan, tillæg og tilhørende aktivitetskort kan findes på Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes hjemmeside: www.forsvaret.dk/fbe.

Nærværende er resumé til handleplanen for Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, for så vidt angår planlægningen på Hevring Skydeterræn. Det refererer til tillæg (2012) til den gældende drifts- og plejeplan. Det fremsendes til Norddjurs kommune og Naturstyrelsen.

2. RESUMÉ FRA TILLÆGGET TIL DRIFTS- OG PLEJEPLANEN

Forsvaret ejer og bruger en række skyde- og øvelsesterrener landet over. Samlet er ca. 16.000 ha af disse områder udpeget som Natura 2000-områder og dermed underlagt de statslige Natura 2000-planer og målsætningen og indsatsprogrammet heri. Forsvaret varetager selv planlægningen, hvilket sker igennem drifts- og plejeplaner eller tillæg til eksisterende planer.

Nærværende tillæg til drifts- og plejeplanen for Hevring Skydeterræn gælder planlægningen for Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområder nr. 2 og 15). Natura 2000-området dækker ca. 72.000 ha, hvoraf størstedelen er lavvandede fjord- og kystområder, hvortil kommer en række af de tilgrænsende strandengsarealer. Her bidrager Hevring Skydeterræn, der samlet er på 438 ha, med ca. 182 ha, hvor naturtyperne strandeng, klithede, klitlavning, grå/grønklit og enebærklit forekommer som udpegede naturtyper efter Habitatdirektivet. Hevring Skydeterræns arealer indgår desuden som en del af levestedet for en række de udpegede dyrearter, herunder både yngle- og trækfugle samt odder. Hertil kommer en række Bilag IV-arter. Samtidig er Hevring Skydeterræn af stor betydning for Forsvarets personeluddannelse, og der forudses øget behov for anvendelse af terrænet særligt i forhold til specialoperationsstyrker. Ligeledes knytter der sig en række lokale rekreative interesser til arealerne.

Der er igennem en årrække gennemført omfattende naturpleje på Hevring Skydeterræn i form af rydning,

slåning, afgræsning og senest også afbrænding. Dette sker i kraft af den foreliggende drifts- og plejeplan og med henblik på sikring af netop de værdifulde lysåbne naturtyper. Den hidtidige drifts- og indsats er evalueret i forhold til opfyldelsen af Natura 2000-målene, og Forsvaret vurderer overordnet, at fortsat pleje som allerede gennemført og videre planlagt vil kunne bidrage meget væsentligt til at opnå Natura 2000-målene. Til dette kommer supplerende planlægning af hedepleje udenfor Natura 2000-området, naturnær skovdrift og bekæmpelse af invasive arter. Disse initiativer kombineret med sikring af vandhuller og Hevring Å vil ydermere bidrage til målopfyldelsen og bevarelse af områdets økologiske funktionalitet for Bilag IV-arterne.

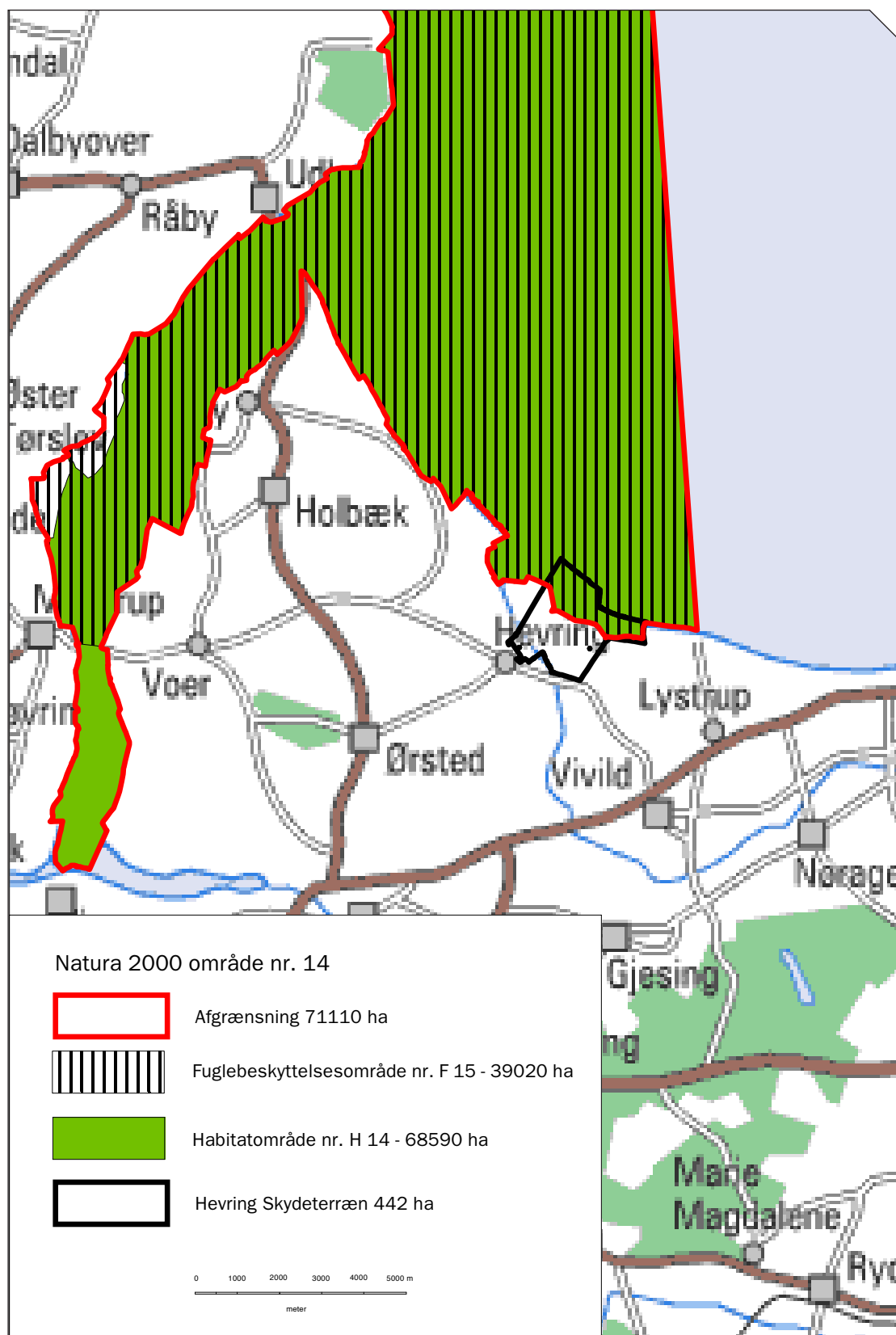
Forsvaret konkluderer, at den planlagte indsats for at sikre gunstig status for naturværdierne kan kombineres med en hensigtsmæssig udvikling af Hevring Skydeterræn som uddannelsessted, når der løbende sikres faciliteter til skydning og militær adgang. Samtidig konkluderer Forsvaret, at mulighederne for rekreativ udnyttelse af arealet kan udvikles, men at der af sikkerhedsmæssige årsager skal ske en regulering af færdsel til øen nord for kystarealet på Hevring (Hevring Revle). Forsvarets overordnede konklusion er, at der for planperioden er tilrettelagt en bred indsats, der tilgodeser alle aspekter af både Natura 2000-forpligtelserne og øvrige fordringer i området.

Plantillægget er vedtaget 2012, og et resume tilgår Norddjurs kommune og Naturstyrelsen.

3. FORSVARETS AREALMÆSSIGE ANDEL AF NATURA 2000-OMRÅDERNE

Hevring Skydeterræn overlapper med den sydlige del af Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (Habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområder nr. 2 og 15). Den geografiske sammenhæng mellem skydeterrænet, Natura 2000-område og de underliggende habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Figur 3-1.

Figur 3-1. Hevring Skydeterræns geografisk udbredelse i forhold til Natura 2000-området og de underliggende fuglebeskyttelses- og habitatområder.

4. FORSVARETS ANDEL AF HABITATNATURTYPER

Tabel 4-1 viser de 5 terrestriske naturtyper på Hevring Skydeterræn, der indgår som udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 14. Det ses, at Hevring Skydeterræn frem for alt bidrager til Natura 2000-områdets klitnaturtyper, der alle ligger på terrænet. Særligt klithede

forekommer med et stort areal (næsten 60 ha). Naturtypen strandeng forekommer på terrænet, men udgør en begrænset del af arealet med naturtypen i Natura 2000-området. Alle habitatnaturtyper er fastsat til prognosen: Ugunstig eller vurderet ugunstig.

Nummer	Navn	Forekomster (ha) i H84 jf. Natura 2000-planen	Forekomster (ha) i Hevring Skydeterræn, jf. Natura 2000-planen
1330	Strandenge	897,2	8,3
2130	Grå/grøn klit	5,2	5,2
2140	Klithede	58,3	58,3
2190	Klitlavning	5,7	5,7
2250	Enebærklit	5,2	5,2
	I alt	971,6	82,9

Tabel 4-1. Habitatnaturtyper på Hevring Skydeterræn angivet med nummer, navn samt areal i Habitatområdet og på selve terrænet.

5. FORSVARETS ANDEL AF ARTER

Blandt Natura 2000-områdets udpegede arter skønnes kun odder p.t. at have relevans i forhold til forvaltningen på Hevring Skydeterræn. Odder forekommer ved Hevring Å og spredes langs kysten. Prognosen for odder er gunstig.

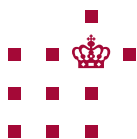
6. FORSVARETS NATURA 2000-INDSATS

Der er opstillet en række kort- og langsigtede målsætninger for den fremtidige drift og pleje af terrænet. Målsætningerne er opstillet og fordelt på en række strategiske, taktiske og operationelle mål indenfor emnerne militæranvendelse, naturbeskyttelse og publikumshensyn. De operationelle mål er at opfatte som den konkrete indsats, der udspecificeres i plantillæggets aktivitetsafsnit. Der er opstillet mål for Natura 2000-indsatsen i perioden 2012-2015. Disse fremgår af tabel 6-1.

Strategisk	Taktisk	Operationel
Natura 2000: Hevring Skydeterræn bidrager i videst muligt omfang til sikring af Natura 2000-område nr. 14's økologiske integritet. Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus. For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i areal og tilstand være stabil eller i fremgang. For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose, skal udviklingen i natur/skovtilstand være i fremgang, således at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus.	Habitatnaturtyper: 1330 Strandeng: prioriteres højt og sikres igennem naturpleje. Areal med gunstig bevarelsesstatus øges med ca. 8 ha. 2130 Grå/grøn klit: Prioriteres højt og sikres igennem naturpleje. 2140 Klithede: prioriteres højt og sikres igennem naturpleje. 2190 Klitlavning: prioriteres højt og sikres igennem naturpleje. Arealer sikres mere naturlig hydrologi. 2250 Enebærklit: prioriteres højt og sikres igennem naturpleje. Udpegede arter: Odder sikres velegnede og uforstyrrede levesteder samt tilfredsstillende fouragerings- og vandringsmuligheder.	Hel eller delvis rydning af ca. 14 ha overvejende klitnaturtyper som en del af en samlet rydning af ca. 100 ha på hele terrænet. Gennemføres senest 2015. Delarealer er udspecificeret i aktivitetsafsnit. Slåning eller afbrænding af lysåbne arealer (ca. 200 ha) heraf en stor del klitnaturtyper gennemføres i turnus minimum én gang i planperioden. Afgræsning videreføres eller iværksættes på 134 ha senest 2013. Heraf består ca. 10 ha af habitaturtyperne strandeng og klitlavning. Vedligeholdelse af grøfter nord for Strandvej ophører fra 2011.

Tabel 6-1. Målsætningen for Natura 2000-indsatsen på Hevring Skydeterræn.

FORSVARETS BYGNINGS- OG ETABLISSEMENTSTJENESTE

Har du lyst til at læse mere?

Scan koden med din smartphone og hent drifts- og plejeplanen på forsvarrets hjemmeside.

Forsvar for naturen

Forsvarets skyde- og øvelsesterræner anvendes til militær uddannelse, men samtidig udgør arealerne nogle af de største og bedst bevarede naturområder i Danmark.

Sammenlagt forvalter Forsvaret 33.000 ha enestående natur, hvor den militære benyttelse går hånd i hånd med værdifulde danske naturtyper og arters beskyttelse. Mange militære arealer er i perioder åbne for publikum, så også offentligheden kan besøge og opleve de unikke naturarealer.

I samarbejde med Miljøministeriet har Forsvaret udviklet et særligt koncept for udarbejdelse af drifts- og plejeplaner for terrænerne. Igennem planerne sikrer Forsvaret en passende afvejning mellem militære uddannelsesmæssige behov, naturbeskyttelse og offentlighedens adgang. Information om Forsvarets naturforvaltning kan findes på www.forsvaret.dk.

